

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych (815601)

Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych (815601)

Operatorzy maszyn do produkcji obuwia i pokrewni

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych (815601)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [881]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://sprzedajemy.pl/przeszywarka-spodow-z-cholewka-ciucani-cmci-dominex-laskarzew-2-3d3332-nr47575692> [dostęp: 10.07.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	7
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	8
3.1. Zadania zawodowe	8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie maszyn i urządzeń szwalniczych do pracy	9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Użytkowanie maszyn i urządzeń w procesie wytwarzania cholewek.....	11
3.4. Kompetencje społeczne.....	13
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	13
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	14
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	14
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	14
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	15
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	16
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	17
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	17
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	17
7. SŁOWNIK POJĘĆ	19
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	19
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	21

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych 815601

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Cholewkarz.
- Kamasznik.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 8156 Shoemaking and related machine operators.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011–2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Marian Grabkowski – ekspert niezależny, Radom.
- Jacek Przepiórka – Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. K. Pułaskiego, Radom.
- Joanna Tomczyńska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Małgorzata Szpilska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Małgorzata Broła – Kuratorium Oświaty w Warszawie, Delegatura w Radomiu.
- Małgorzata Żurek – Wojas S.A., Nowy Targ.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Andrzej Sapieja – Stowarzyszenie Włókienników Polskich Oddział w Warszawie.
- Włodzimierz Janas – Ogólnopolska Izba Branży Skórzanej, Radom.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych zajmuje się użytkowaniem maszyn i urządzeń stosowanych w procesie szycia cholewek¹ ze skóry, tworzyw skóropodobnych i materiałów włókienniczych.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych jest zawodem o charakterze produkcyjnym. Głównym celem jego pracy jest łączenie elementów składowych cholewki metodą szycia. Wykonuje również inne operacje technologiczne, takie jak: ścienianie, zawijanie, krążkowanie, nitowanie, hakowanie, barwienie lub opalenie brzegów elementów cholewki obuwia.

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych przygotowuje stanowisko, w tym urządzenia i półprodukty do wykonania operacji. Przed przystąpieniem do pracy ocenia prawidłowość działania urządzenia w czasie próbnej operacji. Dokonuje regulacji i ustawienia właściwych parametrów urządzenia zgodnie z zadanym wzorem. Wykonuje operacje zgodnie z procesem technologicznym. Po wykonaniu operacji sprawdza zgodność produktu z procedurami jakościowymi i ilościowymi. W procesie wytwarzania obuwia szczególna uwaga jest skierowana na staranność i estetykę wykonywania szwów szytych.

Aktualnie wiele operacji wykonuje się na nowoczesnych maszynach i urządzeniach sterowanych cyfrowo. Do tej grupy zaliczane są np. maszyny do ścieniania¹¹ brzegów elementów, nowoczesne maszyny szyjące do łączenia przygotowanych wcześniej elementów, do ryglowania (wzmacniania szwów) i do zdobienia elementów.

Sposoby wykonywania pracy

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych, ze względu na specyfikę wykonywanych operacji w procesie wytwarzania cholewek, użytkuje maszyny i urządzenia, które służą do obróbki i przygotowania elementów cholewek do montażu w gotową cholewkę. W szczególności jego praca polega na:

- ocenianiu prawidłowości funkcjonowania maszyny i urządzenia szwalniczego,
- dobieraniu regulacji i uruchamianiu odpowiedniego programu szyjącego w zależności od wymagań technologicznych i modelu produkowanego obuwia,
- szyciu zgodnie z poleceniem lub wzorem,
- kontrolowaniu poprawności wykonania szycia i ocenie jakości wykonywanej pracy na stanowisku roboczym,
- ścienianiu, krążkowaniu, mocowaniu ozdób itp. w produkcji obuwia,
- użytkowaniu maszyn i urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem, zasadami BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska,
- zgłaszaniu awarii urządzenia szwalniczego służbom technicznym i/lub przełożonemu.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Wykonywanie pracy przez **operatora obuwniczych urządzeń szwalniczych** może odbywać się w wydzielonych halach produkcyjnych zakładu obuwniczego (tzw. szwalniach) lub w wyspecjalizowanych zakładach kooperacyjnych, zajmujących się wytwarzaniem cholewek i komponentów do ich produkcji. Pomieszczenia produkcyjne powinny posiadać sprawną wentylację oraz odpowiednie oświetlenie naturalne bądź sztuczne.

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych może pracować na wszystkich stanowiskach roboczych związanych z procesem wytwarzania cholewek obuwia lub jego półproduktów.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- maszyny i urządzenia do obróbki elementów obuwia (dwojarki², ścieniarki¹², perforowarki⁹, deseniowarki, formowarki przyszew i cholew⁵ itp.),
- maszyny i urządzenia stosowane w procesie montażu i wykończenia cholewek (maszyny szyjące, zgrzewarki, rozgładzarki szwów, nitowarki, krążkowarki⁶, sznurowarki cholewek),
- urządzenia do transportu międzyoperacyjnego.

Rodzaje wykorzystywanych obuwniczych maszyn i urządzeń szwalniczych wynikają z zastosowanych w produkcji materiałów i typu cholewki.

Organizacja pracy

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych w zależności od miejsca pracy, wykonywanych zadań zawodowych i liczby osób zatrudnionych w przedsiębiorstwie może pracować indywidualnie lub w zespole.

Z reguły praca operatora obuwniczych urządzeń szwalniczych przebiega w systemie jedno- lub dwuzmianowym, zwykle w stałych godzinach pracy.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych może być narażony m.in. na zagrożenia:

- urazów dłoni (przy obsłudze maszyn szyjących, pras, formowarek⁴, formowarek przyszew i cholew, nakładarek kleju termoplastycznego, perforowarek itp.),
- nadmiernego hałasu (maszyny szyjące),
- nadmiernego stężenia substancji toksycznych (na stanowisku nanoszenia kleju).

Do występujących w zawodzie chorób zawodowych można zaliczyć m.in.:

- zatrucia ostre lub przewlekłe spowodowane substancjami toksycznymi,
- ostre reakcje alergiczne (np. przy nanoszeniu klejów lub stosowaniu środków wykończalniczych),
- choroby skóry,
- choroby oczu.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **operator obuwniczych urządzeń szwalniczych** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- ogólna dobra wydolność fizyczna,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność narządu wzroku i słuchu;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- czucie dotykowe,
- ostrość wzroku i słuchu,
- rozróżnianie barw,
- zręczność palców,
- zręczność rąk,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia techniczne,
- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- gotowość do pracy w szybkim tempie,
- łatwość przechodzenia z jednej czynności na drugą,
- zdolność współdziałania w zespole;

w kategorii cech osobowościowych

- dokładność,
- odpowiedzialność,
- cierpliwość,
- samodzielność,
- samokontrola,
- predyspozycje do wykonywania pracy monotonnej.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

W zawodzie **operator obuwniczych urządzeń szwalniczych** wymagana jest sprawność fizyczna, dobry wzrok, rozwinięty zmysł dotyku oraz spostrzegawczość.

Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu operator obuwniczych urządzeń szwalniczych są: skłonność do alergii, schorzenia narządów ruchu (kończyn górnych), choroby układu oddechowego, np. astma.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **operator obuwniczych urządzeń szwalniczych** preferowane jest wykształcenie uzyskane w ramach nauki zawodu w rzemiośle w zawodach pokrewnych: obuwnik, obuwnik miarowy, obuwnik ortopedyczny, cholewkarz lub w branżowej szkole I stopnia w zawodzie pokrewnym obuwnik.

Pracę w zawodzie operator obuwniczych urządzeń szwalniczych może wykonywać również osoba, która:

- została przyuczona do zawodu,
- uzyskała doświadczenie w trakcie wykonywania pracy,
- odbyła szkolenie w zakresie użytkowania urządzeń szwalniczych, zorganizowane w wyspecjalizowanym ośrodku szkoleniowym.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych może uzyskać:

- świadectwa czeladnicze i dyplomy mistrzowskie w zawodach rzemieślniczych pokrewnych: obuwnik, obuwnik miarowy, obuwnik ortopedyczny, cholewkarz, nadawane w ramach kształcenia rzemieślniczego – po zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze,
- dyplom potwierdzający kwalifikacje pełne w zawodzie pokrewnym szkolnym obuwnik – po zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- świadectwo potwierdzające kwalifikację AU.10 Wytwarzanie obuwia, wyodrębnioną w zawodzie szkolnym obuwnik – po ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- suplementy Europass (w języku polskim i angielskim) do ww. dokumentów.

Dodatkowymi atutami są certyfikaty lub zaświadczenia potwierdzające udział w szkoleniach związanych np. z obsługą maszyn i urządzeń do produkcji i szycia obuwia.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych może:

- po uzyskaniu tytułu czeladnika rozpocząć pracę jako robotnik wykwalifikowany, a następnie po zdobyciu tytułu mistrza awansować na stanowisko brygadzysty w oddziałach szwalniczych dużych przedsiębiorstwach,
- pracować na równorzędnych stanowiskach w zawodach pokrewnych – po uprzednim przeszkoleniu,
- po potwierdzeniu kwalifikacji AU.10 Wytwarzanie obuwia w zawodzie pokrewnym obuwnik uzyskać dyplom (jeśli posiada wykształcenie średnie) potwierdzający kwalifikacje w zawodzie technik obuwnik – po potwierdzeniu kwalifikacji AU.52 Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia,
- po zdaniu matury i ukończeniu uczelni wyższej np. na kierunku technologia skóry awansować na wyższe stanowisko kierownicze,
- założyć i prowadzić działalność gospodarczą w zakresie szycia obuwia.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Potwierdzanie kompetencji w zawodzie **operator obuwniczych urządzeń szwalniczych** oferuje system nauki zawodu w rzemiośle, który umożliwia zdobycie tytułu czeladnika, a następnie mistrza w zawodach pokrewnych: obuwnik, obuwnik miarowy, obuwnik ortopedyczny, cholewkarz. Dokumentami potwierdzającymi te tytuły są odpowiednio: świadectwo czeladnicze oraz dyplom mistrzowski.

Istnieje możliwość uzyskania świadectwa potwierdzającego kwalifikacje (wydawanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne) w zawodzie pokrewnym szkolnym obuwnik – w zakresie kwalifikacji AU.10 Wytwarzanie obuwia.

Odrębną drogą potwierdzenia ww. kwalifikacji jest tryb egzaminów eksternistycznych dla osób posiadających kompetencje nabyte w trakcie wykonywania pracy.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **operator obuwniczych urządzeń szwalniczych** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik obuwnik ^S	311916
Cholewkarz	753601
Obuwnik ^S	753602
Obuwnik miarowy	753603
Obuwnik ortopedyczny	753604
Szewc	753606
Operator urządzeń kaletniczych	815602
Operator urządzeń montażowych obuwia	815603
Operator urządzeń wykrawających elementy obuwia	815604
Obuwnik przemysłowy	815605

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **operator obuwniczych urządzeń szwalniczych** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Dobieranie maszyn i urządzeń szwalniczych do operacji technologicznych i kontrolnych stosowanych w procesach wytwarzania cholewek.
- Z2 Ocenianie prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń szwalniczych stosowanych w procesach obróbki i przygotowania elementów cholewek do montażu.
- Z3 Ocenianie prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń szwalniczych stosowanych w procesach montażu i wykończenia cholewek.
- Z4 Regulowanie maszyn i urządzeń sterowanych cyfrowo i uruchamianie odpowiedniego programu w zależności od wymagań technologicznych, materiałowych i typu cholewek.
- Z5 Użytkowanie maszyn, urządzeń w procesach obróbki i przygotowania elementów cholewek do montażu.
- Z6 Użytkowanie maszyn i urządzeń w procesach łączenia elementów cholewek różnymi technikami.

- Z7 Użytkowanie maszyn i urządzeń na stanowiskach wykonywania operacji kończących procesy wytwarzania cholewek.
- Z8 Kontrolowanie wykonywanej pracy na stanowiskach roboczych oraz ocenianie jakości gotowych cholewek.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie maszyn i urządzeń szwalniczych do pracy

Kompetencja zawodowa Kz1: Przygotowywanie maszyn i urządzeń szwalniczych do pracy obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Dobieranie maszyn i urządzeń szwalniczych do operacji technologicznych i kontrolnych stosowanych w procesach wytwarzania cholewek	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady organizacji pracy na stanowiskach roboczych procesu wytwarzania cholewek; Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w procesach obróbki i przygotowania elementów oraz montażu i wykończenia cholewek; Podstawowe typy maszyn i urządzeń szwalniczych oraz ich budowę i zasady działania; Terminologię z zakresu wytwarzania cholewek; Zasady oznakowania wielkości elementów i cholewek; Typy i kroje cholewek; Podstawy materiałoznawstwa i technologii wytwarzania cholewek; Wady materiałowe i błędy w wykonaniu cholewek; Zasady doboru maszyn i urządzeń szwalniczych do operacji technologicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> Przestrzegać zasad organizacji pracy na stanowiskach roboczych procesu wytwarzania cholewek; Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w procesach obróbki i przygotowania elementów oraz montażu i wykończenia cholewek; Rozpoznawać maszyny i urządzenia szwalnicze oraz charakteryzować ich budowę, zasady działania; Posługiwać się terminologią z zakresu wytwarzania cholewek; Rozróżniać elementy składowe cholewek oraz odczytywać oznakowanie wielkości elementów i cholewek; Rozpoznawać podstawowe typy i kroje cholewek; Rozróżniać i dobierać materiały do produkcji cholewek; Charakteryzować operacje technologiczne i kontrolne procesu wytwarzania cholewek; Identyfikować wady materiałowe i błędy w wykonaniu cholewek; Dobierać maszyny i urządzenia do operacji technologicznych w procesie wytwarzania cholewek.

Z2 Ocenianie prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń szwalniczych stosowanych w procesach obróbki i przygotowania elementów cholewek do montażu	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady organizacji pracy w procesie kontroli i oceniania prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń szwalniczych stosowanych w procesach obróbki oraz przygotowania elementów cholewek do montażu; 	<ul style="list-style-type: none"> Organizować pracę w procesie kontroli i oceniania prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń szwalniczych stosowanych podczas obróbki oraz przygotowania elementów cholewek do montażu;

<ul style="list-style-type: none"> • Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska; • Budowę maszyn i urządzeń stosowanych do: <u>dwojenia</u>³ i <u>ścieniania</u>, wykończenia brzegów elementów, zdobienia, nakładania <u>podnosków</u>¹⁰, wzmocnień i <u>międzypodszewek</u>⁷; • Zasady kontrolowania i oceniania prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń szwalniczych stosowanych w procesach obróbki i przygotowania elementów cholewek do montażu; • Zasady informowania przełożonych o stanie technicznym maszyn i urządzeń szwalniczych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska; • Rozróżniać maszyny, urządzenia i narzędzia w procesie obróbki i przygotowania elementów cholewek do montażu; • Rozpoznawać nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń; • Kontrolować i oceniać maszyny, urządzenia i narzędzia stosowane w procesach obróbki i przygotowania elementów cholewek do montażu; • Informować przełożonych o niesprawności maszyn i urządzeń szwalniczych.
--	--

Z3 Ocenianie prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń szwalniczych stosowanych w procesach montażu i wykończenia cholewek

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady organizacji pracy w procesie kontroli, oceniania prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń szwalniczych stosowanych w procesach montażu i wykończenia cholewek; • Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska; • Budowę maszyn i urządzeń stosowanych do szycia i zgrzewania, krążkowania, nitowania, hakowania, rozgładzania szwów; • Zasady kontrolowania, oceniania prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń szwalniczych stosowanych w procesach montażu oraz wykończenia cholewek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizować pracę w procesie kontroli, oceniania prawidłowości funkcjonowania maszyn i urządzeń szwalniczych stosowanych podczas montażu i wykończenia cholewek; • Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska; • Rozróżniać maszyny, urządzenia i narzędzia w procesie montażu i wykończenia cholewek; • Kontrolować, oceniać maszyny, urządzenia i narzędzia stosowane w procesach montażu oraz wykończenia cholewek; • Informować przełożonych o niesprawności maszyn i urządzeń szwalniczych.

Z4 Regulowanie maszyn i urządzeń sterowanych cyfrowo i uruchamianie odpowiedniego programu, w zależności od wymagań technologicznych, materiałowych i typu cholewek

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady organizacji pracy w procesie regulowania maszyn, urządzeń sterowanych cyfrowo i uruchamiania odpowiedniego programu, w zależności od wymagań technologicznych, materiałowych i typu cholewek; • Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska; • Budowę maszyn i urządzeń szwalniczych sterowanych cyfrowo (np. ścienniarki, maszyny i agregaty szyjące, dwojarki); • Zasady regulowania, uruchamiania odpowiedniego programu maszyn i urządzeń szwalniczych sterowanych cyfrowo; • Zasady informowania przełożonych o stanie technicznym maszyn i urządzeń; • Zasady korzystania z dokumentacji techniczno-technologicznej maszyn i urządzeń sterowanych cyfrowo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizować pracę w procesie regulowania maszyn, urządzeń sterowanych cyfrowo i uruchamiania odpowiedniego programu, w zależności od wymagań technologicznych, materiałowych i typu cholewek; • Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska; • Rozróżniać maszyny i urządzenia szwalnicze sterowane cyfrowo; • Regulować, uruchamiać odpowiednie programy maszyn i urządzeń szwalniczych sterowanych cyfrowo; • Informować przełożonych o niesprawności maszyn i urządzeń; • Posługiwać się dokumentacją techniczno-technologiczną maszyn i urządzeń sterowanych cyfrowo.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Użytkowanie maszyn i urządzeń w procesie wytwarzania cholewek

Kompetencja zawodowa Kz2: Użytkowanie maszyn i urządzeń w procesie wytwarzania cholewek obejmuje zestaw zadań zawodowych Z5, Z6, Z7, Z8, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z5 Użytkowanie maszyn i urządzeń w procesach obróbki i przygotowania elementów cholewek do montażu	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady organizacji pracy na stanowiskach obróbki i przygotowania elementów cholewek do montażu; Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska; Zasady użytkowania maszyn i urządzeń stosowanych do dwojenia, ścieniania, wykończenia brzegów elementów, zdobienia, nakładania podnosków, wzmocnień i międzypodszewek; Sposoby przeprowadzania konserwacji użytkowanych maszyn, urządzeń i narzędzi; Zasady kontrolowania, oceniania pracy na stanowiskach roboczych w procesie obróbki i przygotowania elementów cholewek do montażu; Zasady kontrolowania jakości pracy na stanowiskach roboczych. 	<ul style="list-style-type: none"> Organizować pracę na stanowiskach obróbki i przygotowania elementów cholewek do montażu; Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska; Użytkować maszyny, urządzenia, narzędzia w procesie obróbki i przygotowania elementów cholewek do montażu; Rozpoznawać nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń; Konserwować użytkowane maszyny, urządzenia i narzędzia; Rozróżniać i dobierać metody, techniki obróbki oraz przygotowania elementów cholewek do montażu; Dobierać materiały pomocnicze, urządzenia i narzędzia stosowane w procesach obróbki oraz przygotowania elementów cholewek do montażu; Określać parametry ścieniania i dwojenia elementów cholewki w zależności od rodzaju materiału i profilu ścienianych brzegów; Określać parametry związane z wykończaniem brzegów elementów, nakładaniem podnosków, wzmocnień i międzypodszewek oraz zdobieniem elementów cholewek; Wykonywać operacje technologiczne i kontrolne w procesach obróbki i przygotowania elementów cholewek do montażu.

Z6 Użytkowanie maszyn i urządzeń w procesach łączenia elementów cholewek różnymi technikami	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady organizacji pracy na stanowiskach łączenia elementów cholewek różnymi technikami; Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska; Zasady użytkowania maszyn, urządzeń i narzędzi stosowanych w procesach łączenia elementów cholewek; 	<ul style="list-style-type: none"> Organizować pracę na stanowiskach łączenia elementów cholewek; Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska; Użytkować maszyny, urządzenia i narzędzia w procesach łączenia elementów cholewek; Rozpoznawać nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń;

<ul style="list-style-type: none"> • Sposoby przeprowadzania konserwacji użytkowanych maszyn, urządzeń i narzędzi; • Techniki łączenia elementów cholewek za pomocą szycia, klejenia i zgrzewania; • Kryteria doboru technik łączenia; • Rodzaje materiałów pomocniczych, urządzeń i narzędzi stosowanych w procesach łączenia elementów cholewek; • Konstrukcję i sposoby wykonywania szwów łączących i ozdobnych; • Zasady tworzenia ściągów, szwów łączących, doboru nici i igieł; • Zasady określania parametrów szwów szytych i zgrzewanych; • Zasady łączenia elementów podszewkowych cholewki. 	<ul style="list-style-type: none"> • Konserwować użytkowane maszyny, urządzenia i narzędzia; • Charakteryzować procesy łączenia elementów za pomocą szycia, klejenia i zgrzewania; • Rozpoznawać połączenia elementów cholewek; • Definiować zasady tworzenia ściągów, szwów łączących, doboru nici i igieł; • Określać parametry szwów szytych i zgrzewanych; • Dobierać materiały pomocnicze, urządzenia i narzędzia stosowane w procesach łączenia elementów cholewek; • Określać parametry techniczne procesów łączenia elementów cholewek; • Wykonywać operacje łączenia elementów cholewek różnymi technikami; • Kontrolować jakość łączenia elementów cholewek wykonanych różnymi technikami.
---	---

Z7 Użytkowanie maszyn i urządzeń na stanowiskach wykonywania operacji kończących procesy wytwarzania cholewek

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady organizacji pracy na stanowiskach wykonywania operacji kończących procesy wytwarzania cholewek; • Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska; • Zasady użytkowania maszyn, urządzeń i narzędzi w zakresie wykonywania operacji kończących procesy wytwarzania cholewek; • Sposoby przeprowadzania konserwacji użytkowanych maszyn, urządzeń i narzędzi; • Zasady mocowania oczek, haków, nitów i innych elementów służących do sznurowania lub spełniających funkcje zdobnicze; • Rozwiązania techniczne procesu sznurowania cholewek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizować pracę na stanowiskach wykonywania operacji kończących procesy wytwarzania cholewek; • Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska; • Użytkować maszyny, urządzenia i narzędzia w zakresie wykonywania operacji kończących procesy wytwarzania cholewek (nitowanie, hakowanie, rozgładzanie szwów, krążkowanie, wygładzanie powierzchni cholewek, sznurowanie); • Rozpoznawać nieprawidłowości w pracy maszyn i urządzeń; • Konserwować użytkowane maszyny, urządzenia i narzędzia; • Wykonywać operacje kończące procesy wytwarzania cholewek różnymi technikami; • Kontrolować jakość pracy w procesach kończących wytwarzanie cholewek.

Z8 Kontrolowanie wykonywanej pracy na stanowiskach roboczych oraz ocenianie jakości gotowych cholewek

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady organizacji kontroli międzyoperacyjnej i jakości gotowych cholewek; • Zasady przestrzegania przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska; • Rodzaje materiałów pomocniczych, urządzeń, narzędzi stosowanych w procesach kontroli pracy i oceny jakości cholewek; 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizować pracę na stanowiskach kontroli międzyoperacyjnej i jakości gotowych cholewek; • Przestrzegać przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska; • Dobierać materiały pomocnicze, urządzenia i narzędzia stosowane w procesach kontroli pracy oraz oceny jakości cholewek;

<ul style="list-style-type: none"> • Zasady użytkowania urządzeń, narzędzi stosowanych w procesach oceniania, klasyfikowania i pakowania cholewek; • Wady materiałowe i błędy wykonania cholewek; • Zasady oceny i klasyfikacji jakościowej cholewek; • Zasady cechowania (znakowania) cholewek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznawać wady materiałowe i błędy w wykonaniu cholewek; • Oceniać jakość cholewek metodą organoleptyczną i za pomocą prostych przyrządów pomiarowych; • Odczytywać oznakowania cholewek; • Kontrolować jakość cholewek, kompletować je pod względem typu i numeracji wielkościowej.
--	---

3.4. Kompetencje społeczne

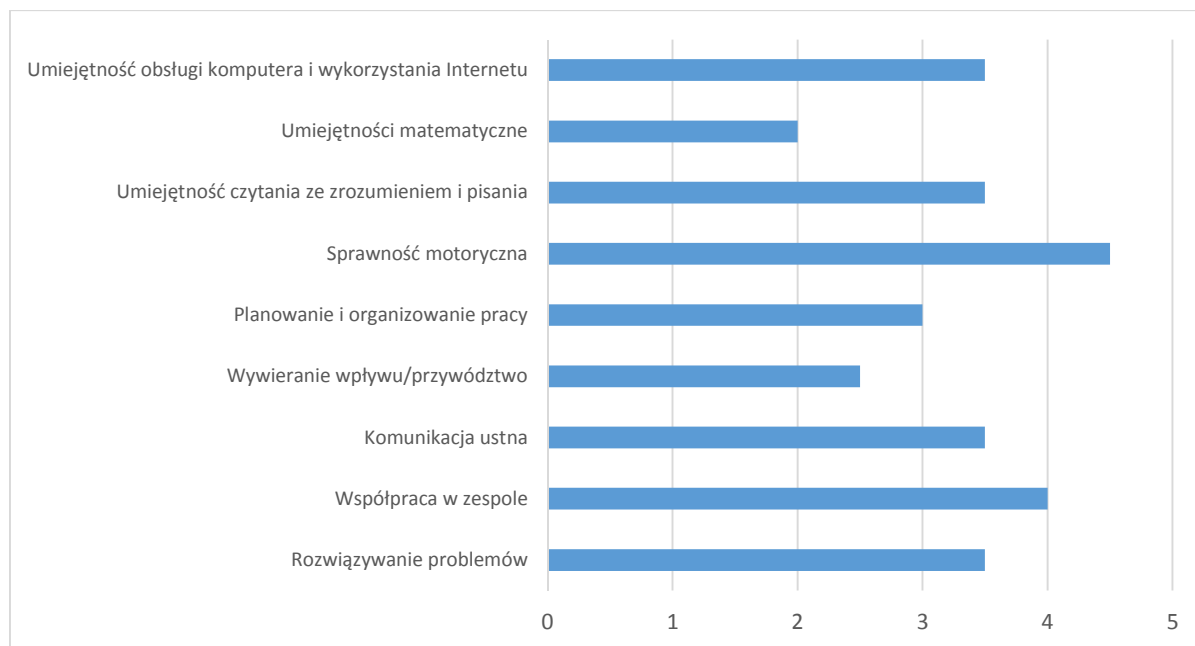
Pracownik w zawodzie **operator obuwniczych urządzeń szwalniczych** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za jakość wykonywane cholewek zgodnie z procesem technologicznym.
- Podejmowania pracy samodzielnej i współpracowania w zorganizowanych warunkach pracy zakładu szwalniczego.
- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań (bezpieczeństwo i zdrowie ludzi) oraz za powierzone maszyny i narzędzia wykorzystywane na stanowisku pracy.
- Współdziałania w zespole pracowniczym w różnych miejscach i na stanowiskach pracy zakładu szwalniczego.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami w branży obuwniczej.
- Dostosowywania się do zmian zachodzących w środowisku pracy zakładu szwalniczego.
- Organizowania pracy własnej i nadzorowanego zespołu.
- Oceniania swoich działań realizowanych w ramach współpracy zespołowej w zakładzie szwalniczym i ponoszenia odpowiedzialność za ich skutki.
- Podnoszenia kompetencji zawodowych w kontekście nowych rozwiązań technologiczno-organizacyjnych właściwych dla branży obuwniczej.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **operator obuwniczych urządzeń szwalniczych**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **operator obuwniczych urządzeń szwalniczych**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **operator obuwniczych urządzeń szwalniczych** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych może znaleźć pracę w zakładach obuwniczych, oddziałach szwalniczych lub wyspecjalizowanych zakładach kooperacyjnych, zajmujących się szyciem cholewek dla zakładów produkujących obuwie.

Z uwagi na szeroki zakres użytkowania maszyn szwalniczych, miejscem pracy operatora obuwniczych urządzeń szwalniczych może być każdy odcinek produkcji cholewek na wydziale szwalni, odpowiadający posiadanym umiejętnościom i doświadczeniu pracownika. Dodatkowo zatrudnienie mogą oferować przedsiębiorstwa, zajmujące się:

- szyciem cholewek,
- produkcją i montowaniem elementów pomocniczych, takich jak: podnoski, międzypodszewki,

- ozdabianiem elementów cholewek, np. szyciem ozdobnym przyszew, perforacja⁸ lub sitodrukiem elementów cholewek,
- dostarczaniem materiałów do produkcji cholewek i obuwia (hurtownie, magazyny surowców).

Operator obuwniczych urządzeń szwalniczych może założyć i prowadzić własną firmę cholewkarską. Na rynku pracy od wielu lat odnotowuje się deficyt pracowników w zawodzie operator obuwniczych urządzeń szwalniczych.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/raporty-sprawozdania/rynek-pracy/zawody-deficytowe-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porpp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu szkolnictwa zawodowego w Polsce nie prowadzi się kształcenia w zawodzie **operator obuwniczych urządzeń szwalniczych**.

System nauki zawodu w rzemiośle oferuje kształcenie w zawodach pokrewnych: obuwnik, obuwnik miarowy, obuwnik ortopedyczny, cholewkarz.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu operator obuwniczych urządzeń szwalniczych można również uzyskać w branżowej szkole I stopnia w zawodzie pokrewnym obuwnik w zakresie kwalifikacji AU.10 Wytwarzanie obuwia oraz w branżowej szkole II stopnia lub w technikum

w zawodzie pokrewnym technik obuwnik w ramach kwalifikacji AU.52 Organizacja i prowadzenie procesu wytwarzania obuwia.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe (dla dorosłych) w zakresie ww. kwalifikacji mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kompetencje właściwe dla ww. kwalifikacji potwierdzają Okręgowe Komisje Egzaminacyjne po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu (również w trybie eksternistycznym).

Szkolenie

Pracownik zatrudniony w zawodzie **operator obuwniczych urządzeń szwalniczych** może ukończyć szkolenia organizowane przez pracodawców na własne potrzeby oraz kursy specjalistyczne, organizowane przez instytucje branżowe, np. przez Polską Izbę Przemysłu Skórzanego, cechy rzemieślnicze i wyspecjalizowane ośrodki doskonalenia zawodowego.

Tematyka szkolenia dotyczyć może np. obsługi obuwniczych urządzeń szwalniczych, w tym nowoczesnych maszyn i urządzeń sterowanych cyfrowo.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **operator obuwniczych urządzeń szwalniczych** zawiera się w przedziale od 2200 zł do 4500 zł brutto miesięcznie.

Poziom wynagrodzeń:

- na stanowiskach o niższym poziomie kompetencji (np. barwienie brzegów elementów, nakładanie klejów, łączenie elementów podszewkowych) nie przekracza 3000 zł,
- na stanowiskach wymagających wyższych kompetencji oraz znacznego doświadczenia w pracy zawodowej (np. naszywanie obłożyn cholewek ze skór, szycie elementów wierzchnich cholewek, szycie kozaków) kształtuje się w przedziale od 3000 do 4500 zł brutto.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód operator obuwniczych urządzeń szwalniczych uzależniony jest od:

- sytuacji na lokalnym rynku pracy,
- liczby szwalni i zakładów obuwniczych działających na danym terenie,
- regionu Polski,
- wielkości aglomeracji,
- koniunktury w branży obuwniczej.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczecblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **operator obuwniczych urządzeń szwalniczych** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym jest określenie indywidualnych barier, dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- słabosłyszących, głuchych i głuchoniemych pod warunkiem zapewnienia im odpowiedniej pomocy technicznej oraz właściwego przygotowania środowiska i stanowiska pracy np. pod kątem możliwości percepcji sygnałów alarmowych (03-L),
- z dysfunkcją narządu wzroku, jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia (04-O),
- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych, która nie wyklucza stania i chodzenia, w tym samodzielnego przemieszczania się (05-R),
- z niewielką dysfunkcją kończyn górnych, która nie wyklucza wykonywania bardziej precyzyjnych czynności (05-R).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia

ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 30.06.2018 r.

- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. z 2016 r. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Grabkowski M.: Technika wytwarzania obuwia. T. 1-2. Skrypt uczelniany Politechniki Radomskiej, Radom 2000.
- Grabkowski M. i inni: Zarys teorii procesów wytwarzania obuwia. Skrypt uczelniany Politechniki Radomskiej, Radom 2004.
- Technik obuwnik: T. 1-3. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. Wydawnictwo ITeE-PIB, Radom 2010.
- Ziajka T.: Podstawy projektowania i konstrukcji obuwia. Krakowskie Szkoły Artystyczne, Kraków 2016.

Zasoby internetowe [dostęp: 10.07.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>

- Europejski portal obuwniczy: http://inmyshoesproject.eu/gallery_int-3/?lang=pl
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie obuwnik: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/753602.pdf
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik obuwnik: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/311916.pdf
- Polska Izba Przemysłu Skórzanego: <http://www.pips.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Szkolnictwo zawodowe: <https://www.facebook.com/Zawodobuwnik>
- Wykaz standardów egzaminacyjnych w rzemiośle: <https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych/>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.

Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Cholewka	Zespół elementów obuwia okrywających górną powierzchnię stopy do wysokości kostki lub wraz z kostką. W zależności od rodzaju i typu obuwia cholewka może być wykonana z podszewką lub bez podszewki; może być wzmocniana lub ocieplana międzypodszewkami.	Technik obuwnik. Tom I. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE, Radom 2010
2	Dwojarki	Maszyny służące do dwojenia elementów obuwia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
3	Dwojenie	Bezwiórowa obróbka polegająca na dzieleniu elementu w płaszczyźnie równoległej do jego powierzchni, który to element jest podawany ze stałą prędkością na krawędź tnącą nieruchomego lub ruchomego noża.	Technik obuwnik. Tom I. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE, Radom 2010

4	Formowarki	Maszyny stosowane do nadawania pożądanego kształtu elementom obuwia i działające na zasadzie pras. W zależności od konstrukcji mogą posiadać mechaniczny układ napędowy lub hydrauliczny.	Technik obuwnik. Tom I. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE, Radom 2010
5	Formowarki przyszew i cholew	Maszyny przeznaczone do przestrzennego formowania przyszew i cholew we wszystkich rozmiarach bez wymiany oprzyrządowania. Przyszwa kształtowana jest przez dociśnięcie elastyczną gumową poduszką do ogrzewanej metalowej formy, przy czym stopień uzyskanego uformowania regulowany jest poprzez zmianę parametrów pracy maszyny (siły docisku, temperatury formy i czasu docisku).	Grabkowski M.: Technika wytwarzania obuwia. Tom I. Skrypt uczelniany Politechniki Radomskiej, Radom 2000
6	Krążkowarki	Maszyny przeznaczone do zabezpieczenia otworów, przez które przeprowadza się sznurowadła poprzez mocowanie w nich nitów rurkowych.	Technik obuwnik. Tom I. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE, Radom 2010
7	Międzypodszewki	Elementy służące do wzmocnienia luźnych, ewentualnie cienkich elementów obuwia, w wyniku czego ogranicza się ich nadmierną ciągliwość i wyrównuje grubość, co umożliwia lepsze wykorzystanie powierzchni skóry.	Technik obuwnik. Tom I. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE, Radom 2010
8	Perforowanie	Zabieg technologiczny, w którym ręcznie lub maszynowo wykonuje się w elementach cholewek różnego kształtu i wielkości otwory tworzące ozdobny wzór.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
9	Perforowarki	Maszyny służące do wycinania na elementach składowych cholewki otworów tworzących ozdobny wzór za pomocą specjalnych matryc do perforowania.	Technik obuwnik. Tom I. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE, Radom 2010
10	Podnoski	Służą do usztywnienia i wzmocnienia cholewki w części czubka. Są one produkowane w różnorodnym asortymencie (rozmiary, kształt, twardość, sprężystość) w zależności od potrzeb wytwórców i użytkowników obuwia.	Technik obuwnik. Tom I. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE, Radom 2010
11	Ścienianie	Zabieg zbliżony do dwojenia polegający na oddzieleniu warstwy materiału tylko na określonej szerokości. Ścienianie ma na celu przygotowanie brzegów elementów do łączenia.	Technik obuwnik. Tom I. Innowacyjne poradniki kształcenia modułowego dla ucznia. ITeE, Radom 2010
12	Ścieniarki	Urządzenia służące do wykonywania operacji ścieniania brzegów elementów.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.